

Lærerarbejde på uddannelse & læreruddannelse på arbejde

- eksemplificeret ved Traineélæreruddannelsen i Jelling

Anders Lervad Thomsen, Lektor
Rikke Brandt Bundsgaard, Adjunkt
Læreruddannelsen i Jelling

Program

1. Kort introduktion og workshoppens formål
2. Hvad er Trainee-uddannelsen i Jelling – skema og organisering
3. Mød to trainee-studerende
4. Teser om traineelæreruddannelsens styrker og udfordringer
5. To trainéestuderendes observationer fra praksis
- 6- Gruppekonsversation med udgangspunkt i de to observationsbeskrivelser
7. Fælles opsamling og diskussion

4. LÆRERUDDANNELSEN OG FOLKESKOLEN SKAL RYKKE TÆTTERE SAMMEN

Handling

- Professionshøjskolerne vil invitere kommuner og skoler til et endnu tættere samarbejde om praksistilknytningen i læreruddannelsen.
- Professionshøjskolerne vil appellere til, at kommunerne prioriterer, at de lærere, der har lærerstuderende i praktik, har en praktikvejlederuddannelse, som det også er tiltænkt.
- Der er behov for en revision af færdigheds- og vidensmålene, så de svarer bedre til behovene i folkeskolen.

3. LÆRERUDDANNELSEN SKAL UDVIKLE LÆRERE MED STÆRK PERSONLIG OG PROFESSIONEL AUTORITET

Handling

- Professionshøjskolerne forpligter sig til at lægge mere vægt på udvikling af de studerende som myndige fagpersoner, der virker med stærk professionel autoritet i folkeskolen og udadtil. Dette skal sikres gennem hele uddannelsen i et tæt samarbejde mellem undervisningsfag, lærerens grundfaglighed og praktik. Denne kompetence skal beskrives særskilt i bekendtgørelsen og bør være ECTS-belagt.
- Professionshøjskolerne vil påse, at de studerendes bachelorprojekter omhandler relevante faglige og professionsfaglige udfordringer – ikke mindst i de fag hvori de opnår undervisningskompetence. De studerende opnår hermed kompetence til ikke bare at udøve, men også udvikle professionen og deres professionelle virke.

Workshoppens formål

- *at invitere til refleksioner over forholdet mellem lærerstuderendes professionslæring i uddannelsens undervisningspraksis på den ene side og de lærerstuderendes professionslæring i folkeskolens undervisningspraksis på den anden side*

Trainee-uddannelsen i Jelling og Fredericia

- *Formålet er at udbyde en læreruddannelse, hvor den studerende tilegner sig den viden og de færdigheder, der er forudsætningen for at kunne virke som faglig, pædagogisk og didaktisk kompetent lærer i den danske folkeskole i henhold til folkeskolens formål (jf. Uddannelsens bekendtgørelse § 1).*
- *Det er med det formål at Læreruddannelsen i Jelling indgår i et samarbejde med Fredericia Kommune. Kommunen ønsker at bidrage til udviklingen af læreruddannelsen, og samtidig styrke muligheden for at rekruttere kompetente lærere til Fredericias skoler, og dermed sikre en fortsat høj kvalitet af undervisningen på kommunens skoler.*

(Beslutningsgrundlag af Trainee-forløb i samarbejde mellem UCL og Fredericia kommune)

Trainee-uddannelsen i Jelling og Fredericia

- 25 % i lærerstilling i Fredericia kommune
- 100 % læreruddannelse på UCL

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
08:00-11:30	Undervisning og Studiegroupearbejde, der kan foregå som • Fysisk til stede • Synkron til stede	Ansættelsesskole	Ansættelsesskole	Ansættelsesskole	Undervisning og Studiegroupearbejde, der kan foregå som • Fysisk til stede • Synkron til stede
12:15-16:00	• Asynkron undervisning (virtuelt) • Uden underviser	Undervisning og Studiegroupearbejde, der kan foregå som • Fysisk til stede • Synkron til stede • Asynkron undervisning (virtuelt) • Uden underviser	Undervisning og Studiegroupearbejde, der kan foregå som • Fysisk til stede • Synkron til stede • Asynkron undervisning (virtuelt) • Uden underviser	Undervisning og Studiegroupearbejde, der kan foregå som • Fysisk til stede • Synkron til stede • Asynkron undervisning (virtuelt) • Uden underviser	• Asynkron undervisning (virtuelt) • Uden underviser

- Studietid Jelling
- Studietid Fredericia
- Trainee-ansættelser på 0,25 % af en fuldtidsstilling

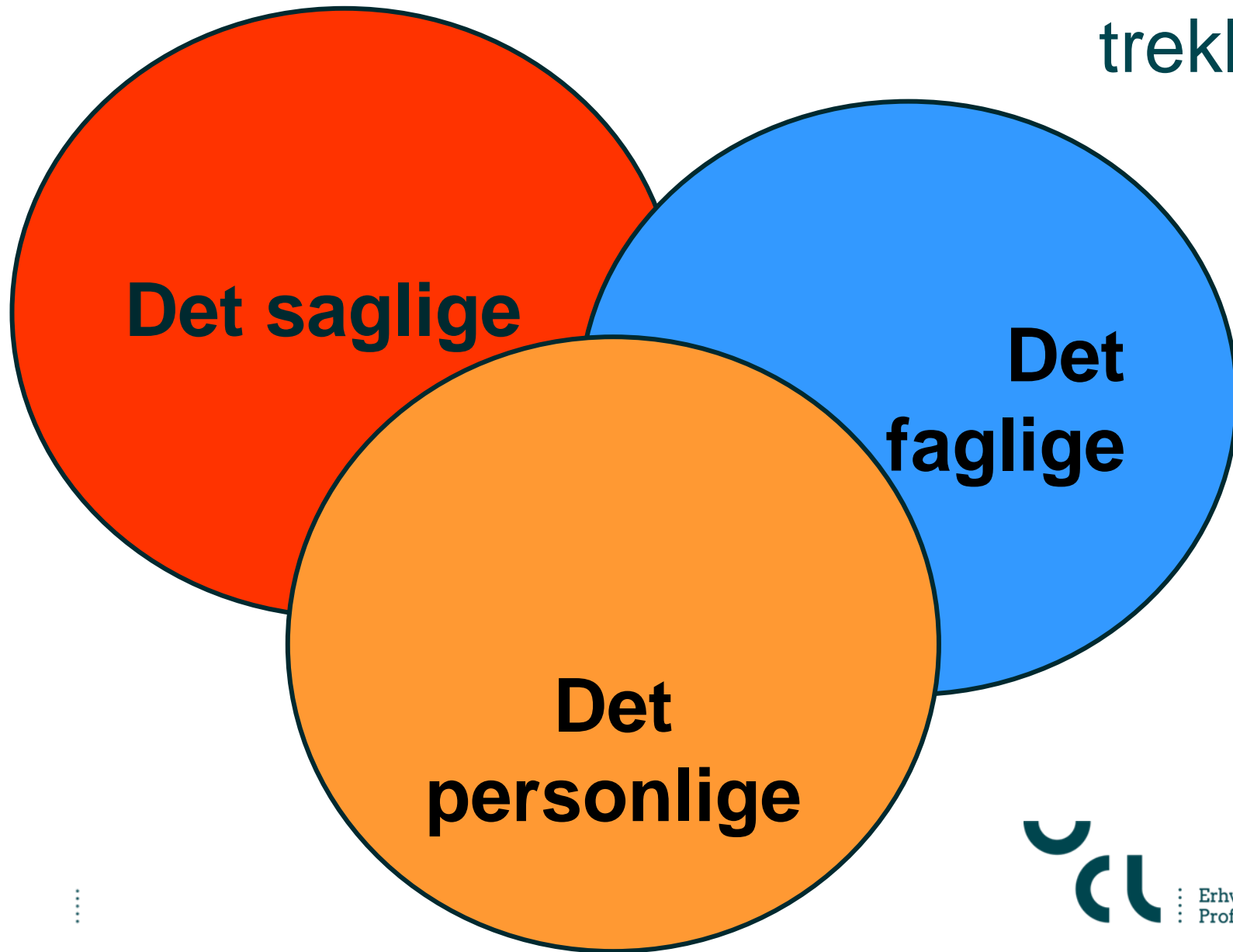
Mød to trainee-studerende

Ide om forundring og problemløst håndtering

- ... Adskilt fra undersøgelse, adskilt fra praksis, kan mennesker ikke være sandt menneskelige. Viden kommer kun gennem opdagelse og genopdagelse, gennem den rastløse, utålmodige, fortsatte, optimistiske udforskning, mennesker foretager i verden og med hinanden.

(Freire, P. (1978): *De undertryktes pædagogik*, s.45)

Professionalitetens treklang

⋮

Professionalitetens treklang

Betegnelse	Pædagogisk og didaktisk erfaringsviden	Pædagogik og didaktik	Uddannelsesvidenskab
Vidensform	Individuel og social erfaringsviden om, hvordan undervisning kan/bør gennemføres	Refleksionsviden, som på den ene side er optaget af uddannelsessystemets problemer og tilstræber at være sensitiv over for den kompleksitet, som kendetegner uddannelsespraktiske sammenhænge, men på den anden side tilstræber en vis afstand til den konkrete praksis	Videnskabelig viden om pædagogiske og didaktiske temaer produceret med et ønske om at generere generaliseret ny viden
Videnskode	virker virker-ikke	vejledende ikke-vejledende	sand falsk

Figur 1. Pædagogisk/didaktiske vidensformer og deres videnskode, dvs. den kode, hvormed viden tilvælges eller framlæses (Keidino & Omorun. 2014b)

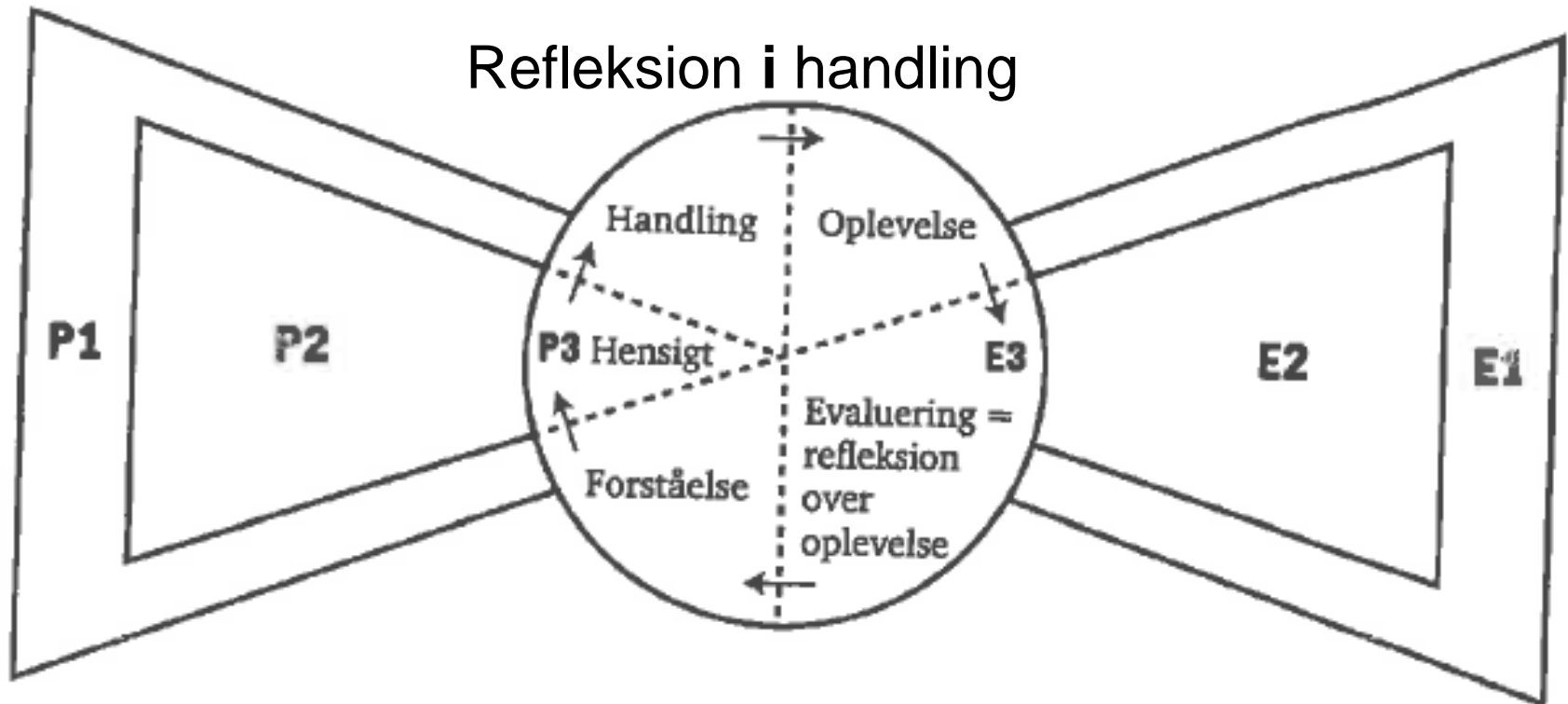
Ide om at lære at se og udsætte sin dom

“ - At lære *at se* - at vænne øjet til roen, til tålmodigheden, til det at lade noget komme til sig; at udskyde dommen, at lære at omgås og omfatte enkelttilfældet fra alle sider (...) *ikke* straks at reagere på en piring, men at håndtere de instinkter, der hæmmer og lukker af. At lære *at se* (...) det væsentlige deri er netop *ikke* 'at ville', men at *kunne* udsætte afgørelsen (...) at yde en piring modstand (Friederich Nietzsche: *Afgudernes Ragnarok*, Samlerens Bogklub, 1994, s. 69-70). ”

Situeret professionalisme - procesdidaktik

Refleksion **før** handling

Refleksion **efter** handling

Ide om den reflekterende praktiker

Forestilling om, at man bevidst kan forme sin måde at tilskrive mening på:

- ”Teorien antager, at det er muligt for mennesket at opsplitte sig selv i subjekt og objekt: et refleksivt og aktivt handlende subjekt, der kritisk evaluerer sig selv som objekt, det vil sige som en genstand, der kan forandres”

(Helene Ratner i *Inklusion*, 2013)

De studerende læring i uddannelsesrummet – læring *om og for* praksis

De studerendes læring i praktikken

Studerendes læring i ansættelsen

En praktisk viden, der ansvarliggør

- ...der er det ved *den praktiske viden*, at den handler om 'det, der kunne være anderledes'. Altså om at man kunne have handlet anderledes – om ikke andet så fordi ens kolleger håndterer sagen anderledes – man ved, at den næste institution ville have reageret anderledes, og at man i mange tilfælde også selv ville reagere anderledes, hvis man skulle gøre det igen. Det er ikke nogen lille ting. Det er selve kernen ved den pædagogiske metier...
- ...I min praksis ved jeg, at der kunne være handlet anderledes, og jeg ved, at netop fordi der kunne have været handlet anderledes, kan jeg stilles til ansvar for, hvorledes jeg har handlet...

(Schmidt, L.-H.1999, s.198). Diagnosis III. Pædagogiske forhold)

En praktisk viden, der ansvarliggør

- ...Hvad betyder det, at man er blevet ansvarlig for sine handlinger? – Ja, det tilsiger, at man kan bebrejdes det, man måtte have gjort. Det afgørende ved ansvarliggørelsen er altså *bebrejdelsens mulighed* ... det (vil) aldrig vil kunne lykkes, at være fuldstændig og aldeles *professionel*, og at det i metieren aldrig vil kunne lykkes, at være fuldstændig *personlig*. Hele tiden vil der være et dilemma imellem disse anskuelsesformer...

(Schmidt, L.-H.1999, s.198). Diagnosis III. Pædagogiske forhold)

Vores erfaringsgrundede teser ...

- praksis vægtes i uddannelsesrummet gennem de studerendes autentiske case-materiale af ”levede erfaringer”
- at de trainéelærerstuderendes oplevelser og erfaringer med at stå i professions-eksistentielle blindgyder motiverer dem for teoretiske perspektiver
- at de trainéelærerstuderende i udgangspunktet er mere optagede af at stille spørgsmål til praksis end at søge teori, der kan give dem svar
- at de trainéelærerstuderende lærer *at tænke teoretisk* fremfor ”at kunne teori”

Vores erfaringsgrundede teser ...

- at de trainéelærerstuderendes "learning by doing" i folkeskolens arbejdsrum også bliver en "en doing by learning" via omvejen over uddannelsesrummet
- at de trainéelærerstuderende hurtigere forlader teori-praksisforventninger om, at teorierne fyldestgørende skal kunne beskrive, forklare og foreskrive praksis
- at de trainéelærerstuderende således allerede på 1. årgang opnår sans for, at der er forskel på teoretisk viden og praksisviden
- at de trainéelærerstuderendes deltagelse og autonomi i k-2-feltet øges

Vores erfaringsgrundede teser ...

- at de trainéelærerstuderende tager uddannelsen fordi de vil være lærere

Vores bekymringer...

- at de trainéelærerstuderende forholder sig pædagogisk ud fra en identifikation med enkelte elever og ud fra personlige holdninger
- at de trainéelærerstuderende over tid bliver optaget af at "passe ind" i praksis
- At de trainéelærerstuderende bliver optaget af at kopiere de erfarne læreres tilgange og metoder
- At de trainéelærerstuderendes udvikling af egen lærerfaglighed således kommer til at stå i skyggen af de erfarne lærere

Stefan

- *Hvordan kan man opnå en følelse af inklusion hos eleven og dermed motivere eleven?*
- *Herunder: Hvornår er udfordrede elever inkluderet og kan man tale om fuldkommen inklusion?*

Astrid

- *Hvordan kan læreren forhindre undervisnings- og læringsuro i forbindelse med klasseledelse, når en enkelt elev har et øget behov for omsorg og opmærksomhed?*

Tegn på konversation

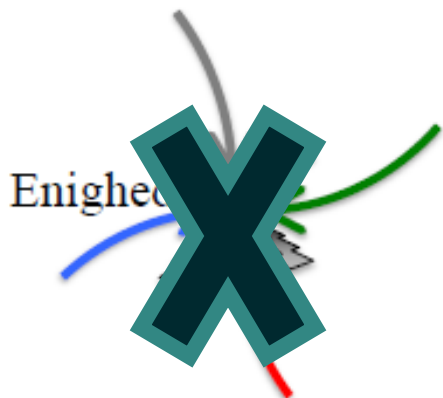

- ✓ Deltagerne giver plads (til forskellene)
- ✓ Deltagerne lytter og spørger nysgerrigt (til forskellene)
- ✓ Deltagerne lader sig inspirere (af forskellene)
- ✓ Deltagerne bliver klogere (på forskellene)

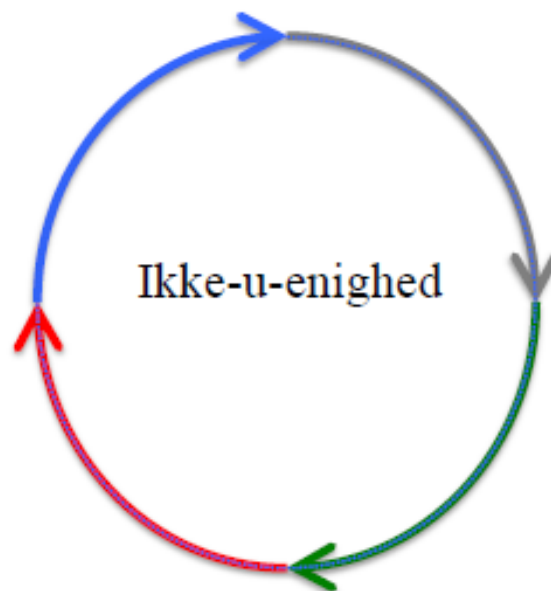
Hvordan ser en konversation ud?

Diskussion

Discutere: 'at slå i stykker'
(DDO – sproget.dk)

Konversation

Conversare: 'at omgås'
(DDO – sproget.dk)

Konversationsspørgsmål

- Hvad lægger I særligt mærke til i de studerendes episodebeskrivelser?
- Hvilke lærerfaglige problematikker og teoretiske perspektiver åbner observationerne op for?
- Hvilke muligheder giver de studerendes praksisoplevelser for at skole og læreruddannelse rykker tættere sammen?